

Utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av avfallslagen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att avfallslagen ändras. EU:s nya batteriförordning som gäller batterier och förbrukade batterier förpliktar medlemsstaterna att utfärda nationella bestämmelser om godkännande som och utseende till anmälda organ när det gäller organ för bedömning av överensstämmelse. Det föreslås också att till avfallslagen fogas sådana kompletterande bestämmelser om ansökningar som gäller godkännande som anmält organ, om behöriga myndigheter och om nationella godkännande- och anmälningsförfaranden som förutsätts enligt batteriförordningen. Enligt propositionen ska miljöministeriet vara den myndighet som svarar för att godkänna och anmäla organ för bedömning av överensstämmelse.

Lagen avses träda i kraft den 18 februari 2024, vilket är samtidigt som bestämmelserna om organ för bedömning av överensstämmelse i batteriförordningen börjar tillämpas.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.....	1
MOTIVERING	3
1 Bakgrund och beredning	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
2 Målsättning för och huvudsakligt innehåll i bestämmelserna om anmälda organ i batteriförordningen	4
3 Nuläge och bedömning av nuläget.....	6
4 Förslagen och deras konsekvenser.....	6
4.1 De viktigaste förslagen.....	6
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna	6
5 Alternativa handlingsvägar	7
6 Remissvar	7
7 Specialmotivering	8
8 Bestämmelser på lägre nivå än lag	10
9 Ikraftträdande.....	10
10 Verkställighet och uppföljning	10
11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning	10
LAGFÖRSLAG	13
om ändring av avfallslagen	13
BILAGA	16
PARALLELLTEXT	16

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG (nedan *batteriförordningen*) antogs den 12 juli 2023 och trädde i kraft den 17 augusti 2023.

I enlighet med artikel 96 i batteriförordningen börjar batteriförordningen tillämpas i medlemsstaterna huvudsakligen från och med den 18 februari 2024, med undantag för de särskilda övergångsperioder som föreskrivs för flera olika författningar. Kapitel V i batteriförordningen om anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse tillämpas från och med den 18 februari 2024.

Batteriförordningen är direkt tillämplig lagstiftning i medlemsstaterna, men som stöd för förordningen behövs också nationella, kompletterande bestämmelser bland annat när det gäller behöriga nationella myndigheter. I det första skedet av det nationella genomförandet av batteriförordningen föreskrivs det om godkännande som och utseende till anmälda organ när det gäller organ för bedömning av produkters överensstämmelse. Det är fråga om en ny myndighetsuppgift i fråga om batterier. I det andra skedet av genomförandet görs de återstående behövliga ändringarna i den nationella lagstiftningen.

1.2 Beredning

Beredningen av batteriförordningen

Europeiska kommissionen lämnade den 10 december 2020 ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om batterier och förbrukade batterier, om upphävande av direktiv 2006/66/EG och om ändring av förordning (EU) 2019/1020 (COM(2020) 798 final)¹.

Förslaget är en del av EU:s gröna giv (COM(2019) 640 final), det vill säga EU:s nya tillväxtstrategi². Det bygger på kommissionens strategiska handlingsplan för batterier³, den nya handlingsplanen för den cirkulära ekonomin (COM(2020) 98 final)⁴, den nya industristrategin för EU (COM(2020) 102 final)⁵ och strategin för hållbar och smart mobilitet (COM(2020) 789 final)⁶.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020PC0798&from=EN>

² [EU:s gröna giv \(europa.eu\)](https://europa.eu/europa/en/eu-green-deal)

³ Bilaga till COM(2018) 293 final: [EUR-Lex - 52018DC0293 - SV - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018DC0293)

⁴ [EUR-Lex - 52020DC0098 - SV - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0098)

⁵ [EUR-Lex - 52020DC0102 - SV - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0102)

⁶ [EUR-Lex - 52020DC0789 - SV - EUR-Lex \(europa.eu\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/HTML/?uri=CELEX:52020DC0789)

Statsrådets U-skrivelse om förslaget till förordning lämnades till riksdagen den 4 februari 2021 ([U 7/2021 rd \(riksdagen.fi\)](#)). Statsrådet ansåg att förslaget till förordning allmänt taget är bra och kan understödjas. Miljöutskottet, ekonomiutskottet och stora utskottet yttrade sig om skrivelsen⁷ och delade statsrådets ståndpunkt men hade vissa anmärkningar.

Vid förhandlingarna om batteriförordningen eftersträvade Finland en bindande batterilagstiftning, eftersom en sådan anses ligga i den finländska batteriindustrins intresse. Vid förhandlingarna om batteriförordningen ansåg Finland också att det är viktigt att trygga verksamhetsbetingelserna för ett välfungerande insamlings- och återvinningssystem som grundar sig på producentansvar för batterier. När det gäller genomförandet av förordningen understödde Finland ambitiösa tidsplaner. Den slutliga förordningen överensstämmer som helhet betraktad med Finlands ståndpunkt i U-skrivelsen. Under förhandlingarna och beredningen av batteriförordningen hölls de viktigaste intressentgrupperna inom batteri- och elektronikbranschen så informerade som möjligt om hur förhandlingarna framskred.

Beredningen av regeringspropositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid miljöministeriet. Som stöd för beredningen inrättades en tjänstemannaarbetsgrupp med företrädare för arbets- och näringsministeriet, kommunikationsministeriet, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland, Säkerhets- och kemikalieverket samt Transport- och kommunikationsverket. Under beredningen hördes dessutom viktiga intressentgrupper.

Beredningsunderlaget till regeringspropositionen finns tillgängligt i Statsrådets tjänst för projektinformation under [Batteriförordningens genomförande – Miljöministeriet \(YM005:00/2023\)](#).

2 Målsättning för och huvudsakligt innehåll i bestämmelserna om anmälda organ i batteriförordningen

Batteriförordningen innehåller harmoniserade bestämmelser om hela livscykeln för batterier som släpps ut på unionens marknad. Genom förordningen föreskrivs det om krav på batteriers hållbarhet och säkerhet, om märknings- och informationskrav, om överensstämmelse med kraven, om anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse till kommissionen, om ekonomiska aktörers skyldigheter, om strategi för tillbörlig aktsamhet, om avfallshantering för förbrukade batterier, om digitalt batteripass, om marknadskontroll samt om miljöanpassad offentlig upphandling.

Genom batteriförordningen fastställs harmoniserade produkt- och marknadsföringskrav för batterier, inklusive förfaranden för bedömning av överensstämmelse med kraven, samt de krav som behövs för att batteriernas slutskede i livscykeln ska kunna beaktas på ett heltäckande sätt.

I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om krav för ackreditering och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93, nedan *förordningen om krav för ackreditering*,

⁷ [MiUU 4/2021 rd \(riksdagen.fi\)](#), [EkUU 6/2021rd \(riksdagen.fi\)](#), [StoU 7/2021 rd, på finska, \(riksdagen.fi\)](#)

fastställs regler om ackreditering av organ för bedömning av överensstämmelse, föreskrivs det om ramen för tillsynen över marknadskontroll av produkter och över produkter som införs från tredjeland samt fastställs de allmänna principerna för CE-märkning. För att säkerställa att de produkter som drar nytta av den fria rörligheten för varor inom unionen uppfyller de krav som garanterar att det som är av allmänt intresse, det vill säga människornas hälsa, säkerheten och miljöskyddet, är på en hög nivå tillämpas förordningen om krav för ackreditering på batterier som omfattas av batteriförordningens tillämpningsområde. På tillsynen över CE-märkta batterier tillämpas artiklarna 16–29 i förordningen om krav för ackreditering. I dessa artiklar finns det bestämmelser om de centrala begrepp och principer som den produktsektorspecifika regleringen stöder sig på och enligt vilka regleringen bör utvecklas. Enligt artikel 22 i batteriförordningen får medlemsstaterna bestämma att bedömningen och övervakningen ska utföras av ett nationellt ackrediteringsorgan enligt definitionen i förordningen om krav för ackreditering och i enlighet med bestämmelserna i den förordningen.

Det har funnits behov av att i batteriförordningen föreskriva om förfaranden för godkännande och utseende av organ för bedömning av överensstämmelse för att ekonomiska aktörer ska kunna visa och de behöriga myndigheterna ska kunna kontrollera att de batterier som tillhandahålls på marknaden överensstämmer med kraven i batteriförordningen. Robusta förfaranden för bedömning av överensstämmelse behövs för att säkerställa att batterier uppfyller de nya och komplexa krav avseende koldioxidavtryck och återvunnet innehåll samt krav avseende tillbörlig aktsamhet som fastställs i batteriförordningen. För batterier som släpps ut på marknaden ska det upprättas en EU-försäkran om överensstämmelse. Bestämmelser om batteriers överensstämmelse med kraven finns i kapitel IV i batteriförordningen och bestämmelser om anmälningsförfarandet för organ för bedömning av överensstämmelse finns i kapitel V i den förordningen.

De förfaranden för bedömning av överensstämmelse som föreskrivs i batteriförordningen förutsätter att en oberoende tredje part, det vill säga ett organ för bedömning av överensstämmelse, bedriver verksamhet. Medlemsstaterna ska till kommissionen och övriga medlemsstater anmäla de organ för bedömning av överensstämmelse som fått i uppdrag att utföra bedömningar av överensstämmelse i enlighet med batteriförordningen. De organ för bedömning av överensstämmelse som anmälts till kommissionen är anmälda organ. Medlemsstaterna ska utse en anmälande myndighet med ansvar för att fastställa och genomföra de förfaranden som krävs för bedömning och anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse och för övervakning av anmälda organ.

I batteriförordningen fastställs krav avseende de anmälande myndigheter som är involverade i bedömning, anmälan och övervakning av de organ som har anmälts till kommissionen. Det bör särskilt säkerställas att den anmälande myndigheten är objektiv och opartisk i sin verksamhet och har tillräckligt med tekniskt kompetent personal för att kunna utföra sina uppgifter. De anmälande myndigheterna bör se till att de uppgifter som de erhåller behandlas konfidentiellt, men de bör kunna utbyta information om anmälda organ med nationella myndigheter, de anmälande myndigheterna i andra medlemsstater och med kommissionen, för att säkerställa enhetlighet i bedömningen av överensstämmelse.

Det är av största vikt att alla anmälda organ utför sina uppgifter på samma nivå, på rättvisa konkurrensvillkor och autonomt. Därför fastställs det i batteriförordningen krav för de organ för bedömning av överensstämmelse som ansöker om att bli anmälda för att utföra bedömningar av överensstämmelse. Kraven ska fortsätta att gälla som en förutsättning för att det anmälda organets kompetens hålls uppdaterad. För att säkra sitt oberoende ska det anmälda organet och den personal som det anställer vara oberoende av ekonomiska aktörer i batterivärdekedjan och gentemot andra företag, inbegripet näringslivsorganisationer, moderbolag och dotterbolag. Det anmälda organet ska tillhandahålla styrkande handlingar om sitt oberoende och lämna in sådana

handlingar till den anmälade myndigheten. De anmälda organen ska se till att den personal som utför olika bedömningar av överensstämmelse roterar.

Organ för bedömning av överensstämmelse lägger ofta ut verksamhet kopplad till bedömningen av överensstämmelse på underentreprenad eller anlitar ett dotterbolag. Viss verksamhet och vissa beslutsprocesser, både vad gäller bedömning av batteriers överensstämmelse och annan verksamhet inom det anmälda organet, bör dock uteslutande utföras av det anmälda organet självt, för att säkerställa dess oberoende och autonomi. I syfte att säkerställa den skyddsnivå som krävs när det gäller batterier som är avsedda att släppas ut på unionens marknad är det viktigt vid bedömning av överensstämmelse i enlighet med batteriförordningen att de underleverantörer och dotterbolag som utför bedömningarna uppfyller samma krav som de anmälda organen.

Dessutom ska medlemsstaterna säkerställa att ett förfarande för sökande av ändring i beslut av anmälda organ finns tillgängligt.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

Batteriers överensstämmelse enligt batteriförordningen samt förfarandet för anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse är ny reglering och det finns inga bestämmelser på EU-nivå eller nationell nivå om batteriers överensstämmelse eller om organ för bedömning av överensstämmelse. Statsrådets gällande förordning om batterier och ackumulatörer (520/2014) innehåller bland annat bestämmelser om producentansvar för batterier och om marknads kontroll. De föreslagna bestämmelserna om den behöriga myndigheten när det gäller anmälda organ förutsätter reglering på lagnivå.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

Det föreslås att det till avfallslagen fogas bestämmelser som batteriförordningen förutsätter och som gäller godkännande som och utseende till anmält organ när det gäller organ för bedömning av överensstämmelse.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

I lagförslaget föreslås det att miljöministeriet ska vara den nationella anmälade myndighet som avses i batteriförordningen. Den bedömning av ansökan och därtill hörande handlingar, det anmälningsförfarande och den tillsyn som krävs enligt batteriförordningen ökar i viss mån miljöministeriets administrativa skyldigheter och kostnader. Uppgifterna bedöms dock inte leda till ett behov av mer personal vid miljöministeriet.

Föremål för de huvudsakliga konsekvenserna är utöver den nationella myndigheten även aktörer vars mål är att ansöka om att ett sådant organ för bedömning av överensstämmelse som avses i batteriförordningen blir ett anmält organ. Efter det att batteriförordningen har trätt i kraft ska

överensstämmelse med kraven för batterier som släpps ut på medlemsstaternas marknader påvisas genom förfaranden enligt batteriförordningen, varvid de anmälda organen har en viktig roll.

Ett organ för bedömning av överensstämmelse ska ha ett ackrediteringsintyg från ackrediteringsenheten (FINAS) vid Säkerhets- och kemikalieverket för att kunna ansöka om att bli utsett till anmält organ. I arbets- och näringsministeriets förordning om Säkerhets- och kemikalieverkets avgiftsbelagda prestationer (1283/2021) finns det bestämmelser om Säkerhets- och kemikalieverkets avgiftsbelagda prestationer. Förordningen är i kraft till utgången av 2024. Den fasta ansökningsavgiften tas ut när ett bedömningsorgan första gången ansöker om ackreditering eller därmed jämförbar bedömning av behörigheten. Grundavgiften och årsavgiften för bedömningen bestäms enligt bedömningsorganets prisklass, vilken fastställs av FINAS. Timavgifterna för bedömning och beslutsfattande bestäms enligt den arbetstid som använts. Avgiften för teknisk bedömning samt avgiften för utomstående bedömare eller experter bestäms från fall till fall. En bedömning som gjorts av en utomstående bedömare eller expert faktureras enligt de faktiska kostnaderna. På övriga tjänster för bedömning tillämpas med utgångspunkt i vilken typ av organ som bedöms prislistan för ackrediteringstjänster.

Det anmälda organet föranleds ovannämnda kostnader för ackreditering. Det anmälda organet fakturerar batteritillverkaren för sin behandling av ansökan om bedömning av överensstämmelse och för den faktiska kontrollen vid själva anläggningen, för bedömning och godkännande av anläggningen samt för de årliga kontrollerna.

5 Alternativa handlingsvägar

Medlemsstaten ansvarar för de anmälda organens verksamhet i förhållande till de övriga medlemsstaterna och Europeiska kommissionen. Flera andra produktgrupper omfattas redan av EU:s harmoniserade bestämmelser om anmälda organ i fråga om nationellt godkännande som anmält organ när det gäller organ för bedömning av överensstämmelse och om anmälan av de anmälda organen till Europeiska kommissionen och de övriga medlemsstaterna. Produktreglering finns inom flera olika ministeriers förvaltningsområden. Enligt etablerad praxis är den behöriga myndigheten för anmälda organ antingen det ministerium som ansvarar för produktgruppen i fråga eller ett ämbetsverk som hör till ministeriets förvaltningsområde.

Det är ändamålsenligt att anvisa miljöministeriet den myndighetsuppgift enligt batteriförordningen som inbegriper anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse, eftersom batteriförordningen är en författning som hör till miljöministeriets förvaltningsområde och som omfattar batteriernas hela livscykel. Inom miljöministeriets förvaltningsområde finns det för närvarande inget sådant ämbetsverk eller någon sådan myndighet som uppgiften att godkänna som och utse till anmält organ kan anvisas. Närings-, trafik- och miljöcentralen i Birkaland är den myndighet som utövar tillsyn över producentansvaret för batterier och Säkerhets- och kemikalieverket är den myndighet som utövar marknadskontroll. Senare kan man separat utreda och överväga möjligheten att överföra de anmälda organens myndighetsuppgifter som inbegriper befogenheter till det nya sektorsövergripande ämbetsverk som sköter tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifter och som är under beredning.

6 Remissvar

Utkastet till regeringsproposition är på remiss på webbplatsen utlåtande.fi xx-yy.2023. (*Kompletteras efter remissbehandlingen.*)

Det kom in sammanlagt xx utlåtanden. Det har gjorts ett sammandrag av utlåtandena, som finns på webbplatsen utlåtande.fi.

7 Specialmotivering

2 §. Tillämpningsområde. I propositionen föreslås det att till paragrafen fogas ett nytt 5 mom., enligt vilket lagen ska tillämpas på sådana organ för bedömning av batteriers överensstämmelse som omfattas av tillämpningsområdet för batteriförordningen och som godkänts som och utnämnts till anmälda organ.

11 a kap. Organ för bedömning av batteriers överensstämmelse. Till lagen fogas ett nytt kapitel med bestämmelser om anmälande myndighet, om ansökan om godkännande som anmält organ, om godkännande som anmält organ samt begränsning eller återkallelse av godkännande, om allmänna skyldigheter för ett anmält organ, dess dotterbolag och underleverantör samt om ändringssökande.

107 a §. Anmälande myndighet. I propositionen föreslås det att miljöministeriet ska vara behörig anmälande myndighet. Miljöministeriet ska ta emot ansökan om godkännande som anmält organ, godkänna och utse ett organ för bedömning av överensstämmelse till anmält organ och svara för att organet anmäls till kommissionen. Miljöministeriet ska utöva tillsyn över de anmälda organ som det har godkänt.

107 b §. Ansökan om godkännande som anmält organ. I artikel 25 i batteriförordningen finns det bestämmelser om krav som gäller organ för bedömning av överensstämmelse som ansöker om att bli ett anmält organ i Finland. Ansökan om godkännande som anmält organ ska lämnas till miljöministeriet.

Enligt artikel 22 i batteriförordningen får medlemsstaterna bestämma att bedömningen och övervakningen ska utföras av ett nationellt ackrediteringsorgan enligt definitionen i förordningen om krav för ackreditering och i enlighet med bestämmelserna i den förordningen. I Finland är ackrediteringstjänsten FINAS det nationella ackrediteringsorganet. Om ett nationellt ackrediteringsorgan inte anlitas för att kontrollera överensstämmelse med kraven, ska myndigheten kunna göra en bedömning utifrån andra behövliga styrkande handlingar. Batteriförordningen innehåller nya och komplicerade krav. Sålunda är det motiverat att förutsätta att bedömningen och övervakningen utförs av ackrediteringstjänsten FINAS. Till ansökan ska det fogas ett av ackrediteringstjänsten FINAS vid Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet utfärdat ackrediteringsintyg som visar att organet för bedömning av överensstämmelse uppfyller kraven i batteriförordningen.

Om de krav som ställs i batteriförordningen uppfylls, kan ett anmält organ för bedömning av överensstämmelse ge ett dotterbolag eller en underleverantör i uppdrag att utföra sådana arbeten där organet självt är behörigt. Enligt artikel 25 i batteriförordningen ska ett anmält organ för bedömning av överensstämmelse säkerställa att underleverantören uppfyller samma krav som gäller anmälda organ enligt artikel 25 och informera den anmälande myndigheten, det vill säga miljöministeriet, om detta. Organet tar fullt ansvar för de uppgifter som underleverantören utför, oavsett var underleverantören är etablerad. Dessutom får ett anmält organ lägga ut på underentreprenad endast sådan verksamhet som kunden samtycker till. De anmälda organen ska hålla de relevanta handlingarna om bedömningen av underleverantörens kvalifikationer och själva be-

dömningen av överensstämmelse tillgängliga för den anmälade myndigheten, det vill säga miljöministeriet. Underleverantörer omfattas sålunda av motsvarande krav och genom ett anmält organ också av motsvarande myndighetstillsyn som den ursprungliga tjänsteproducenten, även om omfattningen av de bedömningar av överensstämmelse som utförs som underentreprenad inte har begränsats i förordningen.

107 c §. *Godkännande som anmält organ samt begränsning eller återkallelse av godkännande.* I paragrafen föreskrivs närmare om det nationella förfarandet för godkännande, genom vilket ett organ för bedömning av överensstämmelse godkänns som och utses till anmält organ och att som sådant utföra bedömningar av överensstämmelse.

För att ett organ för bedömning av överensstämmelse ska kunna bli ett anmält organ ska miljöministeriet anmäla organet till kommissionen med iakttagande av det anmälningsförfarande som avses i artikel 29 i batteriförordningen och med hjälp av kommissionens elektroniska anmälningsverktyg. Ett organ för bedömning av överensstämmelse får bedriva verksamhet som anmält organ endast om kommissionen eller en annan medlemsstat inte har gjort några invändningar.

Godkännandet kan begränsas eller återkallas av den anmälade myndigheten, om förutsättningarna i artikel 31 i batteriförordningen uppfylls.

107 d §. *Allmänna skyldigheter för ett anmält organ, dess dotterbolag och underleverantör.* I artiklarna 33 och 35 i batteriförordningen föreskrivs det om de anmälda organens operativa skyldigheter. I paragrafen finns det bestämmelser om att straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på personalen vid ett anmält organ för bedömning av överensstämmelse eller ett dotterbolag eller en underleverantör som organet använder när personalen sköter uppgifter som enligt batteriförordningen hör till ett anmält organ. Ett anmält organs rätt att använda dotterbolag eller underleverantörer vid bedömningen av överensstämmelse med kraven baserar sig på artikel 27 i batteriförordningen. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen (412/1974).

Dessutom ska ett anmält organ för bedömning av överensstämmelse eller ett dotterbolag eller en underleverantör som organet använder vid utförandet av sina uppgifter iaktta de allmänna förvaltningslagarna, det vill säga förvaltningslagen (434/2003), lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), språklagen (423/2003), lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) och lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019).

107 e §. *Sökande av ändring i ett anmält organs beslut.* I artikel 34 i batteriförordningen förutsätts det att medlemsstaterna säkerställer att ändring kan sökas i de beslut som det anmälda organet för bedömning av överensstämmelse fattar. Det första steget i sökande av ändring ska vara ett omprövningsförfarande på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen (434/2003). Ett beslut som fattats med anledning av en begäran om omprövning får även i fortsättningen överklagas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

122 §. *Rätt att få uppgifter.* I propositionen föreslås det att till paragrafen fogas ett nytt 5 mom. där det föreskrivs om den anmälade myndighetens, det vill säga miljöministeriets, rätt att få uppgifter. Myndigheten ska trots sekretessbestämmelserna ha rätt att av ett anmält organ få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen. Uppgifter ska lämnas om organets verksamhet och

på begäran av myndigheten också om de åtgärder som organet har vidtagit. Närmare bestämmelser om skyldigheten för anmälda organ för bedömning av överensstämmelse att informera den anmälande myndigheten finns i artikel 35 i batteriförordningen.

8 Bestämmelser på lägre nivå än lag

Den föreslagna ändringen av avfallslagen förutsätter en ändring av miljöministeriets förordning om miljöministeriets arbetsordning (972/2022).

9 Ikraftträdande

Det föreslås att lagen träder i kraft den 18 februari 2024, vilket är samtidigt som bestämmelserna om organ för bedömning av överensstämmelse i batteriförordningen börjar tillämpas.

10 Verkställighet och uppföljning

Kommissionen har till uppgift att säkerställa att det mellan de organ som anmälts med stöd av batteriförordningen införs en ändamålsenlig samordning och ett lämpligt samarbete. Miljöministeriet kommer att tillsammans med andra myndigheter inom batteribranschen delta i kommissionens samordning och samarbete. Dessutom ska det av de nationella batterimyndigheterna bildas en nationell samarbetsgrupp.

11 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter

Enligt 124 § i grundlagen kan offentliga förvaltningsuppgifter anförtros andra än myndigheter endast genom lag eller med stöd av lag, om det behövs för en ändamålsenlig skötsel av uppgifterna och anförtröendet av uppgifter inte äventyrar de grundläggande fri- och rättigheterna, rätts säkerheten eller andra krav på god förvaltning. Uppgifter som innebär betydande utövning av offentlig makt får dock ges endast myndigheter. Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis förutsätter överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på andra än myndigheter att det i lag åtminstone i stora drag fastställs vilken kompetens eller behörighet den som sköter uppgiften ska ha (bland annat GrUU 28/2001 rd och GrUU 48/2001 rd).

I grundlagsutskottets praxis har det ansetts att tryggande av kraven på rättssäkerhet och god förvaltning i den bemärkelse som avses i 124 § i grundlagen innebär att de allmänna förvaltningslagarna iaktas när ärenden behandlas och att de som handlägger ärenden handlar under tjänsteansvar (GrUU 33/2004 rd, s. 7/II, GrUU 46/2002 rd, s. 9). De allmänna förvaltningslagarna tillämpas med stöd av de i dem närmare angivna bestämmelserna också på enskilda när

de utför ett offentligt förvaltningsuppdrag (GrUU 42/2005 rd, s. 3/II). Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas även på dem som är anställda hos bolaget när de utför offentliga förvaltningsuppgifter (GrUU 26/2017 rd, s. 50, GrUU 16/2016 rd, s. 3, GrUU 8/2014 rd, s. 5/I).

I artikel 24.2 i batteriförordningen konstateras det att ett organ för bedömning av överensstämmelse ska inrättas i enlighet med en medlemsstats nationella rätt och att det ska vara en juridisk person. Dessutom finns det i artikel 25 detaljerade bestämmelser om kraven när det gäller skötseln av den uppgift som ett organ för bedömning av överensstämmelse har. Om ett anmält organ för bedömning av överensstämmelse med stöd av artikel 27 i batteriförordningen lägger ut specifika uppgifter med anknytning till bedömningen av överensstämmelse på underentreprenad eller anlitar ett dotterbolag, ska det anmälda organet för bedömning av överensstämmelse säkerställa att underleverantören eller dotterbolaget också uppfyller kraven i artikel 25 i batteriförordningen. Bestämmelser om också sådana situationer där verksamheten vid det anmälda organet för bedömning av överensstämmelse ska begränsas eller återkallas finns i artikel 32 i batteriförordningen.

De detaljerade bestämmelserna i batteriförordningen kan anses utgöra en tillräcklig författningsgrund med tanke på 124 § i grundlagen. Av denna anledning är det inte behövligt att ta in detaljerade bestämmelser om överföring av offentliga förvaltningsuppgifter på enskilda i lagförslaget. Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar ska tillämpas på organ för bedömning av överensstämmelse och på organets personal när de sköter myndighetsuppgifter. I 118 § i grundlagen föreskrivs det om ansvar för ämbetsåtgärder. I tjänsteansvaret ingår både skadeståndsrättsligt och straffrättsligt ansvar. När en offentlig förvaltningsuppgift genom lag anförtros någon annan än en myndighet ska det enligt grundlagsutskottets etablerade praxis författningsmässigt ses till att det på den som sköter en uppgift utan tjänsteansvar tillämpas samma bestämmelser som på den som sköter samma uppgift med tjänsteansvar (GrUU 5/2010 rd, GrUU 3/2009 rd, GrUU 1/2008 rd). Den föreslagna lagen innehåller den bestämmelse om tjänsteansvar som grundlagsutskottet förutsätter i sin tolkningspraxis.

Rätt att få uppgifter

I lagen föreslås det också bestämmelser om den behöriga myndighetens rätt att trots sekretessbestämmelserna av ett anmält organ för bedömning av överensstämmelse som omfattas av skyldigheterna i batteriförordningen få de uppgifter som är nödvändiga för tillsynen. Grundlagsutskottet har bedömt bestämmelserna om myndigheternas rätt att få och skyldighet att lämna ut uppgifter trots sekretessbestämmelserna i förhållande till skyddet för privatlivet och personuppgifter enligt 10 § 1 mom. i grundlagen. Grundlagsutskottet har fäst uppmärksamhet vid bland annat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få uppgifter och möjlighet att lämna ut uppgifter kan till exempel gälla ”behövliga uppgifter” för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i bestämmelserna ingå ett krav på att ”uppgifterna är nödvändiga” för ett visst syfte (se till exempel GrUU 17/2016 rd, s. 2–3, och de utlåtanden som nämns där). I propositionen kopplas rätten att få uppgifter till nödvändighetskriteriet.

Lagförslaget kan enligt regeringens uppfattning behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom det i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG finns bestämmelser som det föreslås att ska kompletteras genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 2 § i avfallslagen (646/2011) ett nytt 5 mom., till 122 § ett nytt 5 mom. och till lagen ett nytt 11 a kap. som följer:

2 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs dessutom om godkännande som och utseende till anmälda organ när det gäller sådana organ för bedömning av batteriers överensstämmelse som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG, nedan *batteriförordningen*.

11 a kap.

Organ för bedömning av batteriers överensstämmelse

107 a §

Anmälande myndighet

Den i artikel 22 i batteriförordningen avsedda myndighet som svarar för att anmäla, godkänna och utse organ för bedömning av överensstämmelse är miljöministeriet. Miljöministeriet utövar tillsyn över de anmälda organ som den har godkänt.

107 b §

Ansökan om godkännande som anmält organ

Ett organ för bedömning av överensstämmelse som är etablerat i Finland ska ansöka om godkännande som anmält organ hos miljöministeriet. Bestämmelser om krav som gäller organ för bedömning av överensstämmelse finns i artikel 25 i batteriförordningen.

Till ansökan ska fogas uppgifter och intyg om att kraven på organet för bedömning av överensstämmelse har uppfyllts i fråga om de batterier för vilka organet anser sig vara kompetent. Till ansökan ska det dessutom fogas ett av ackrediteringstjänsten (FINAS) vid Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet utfärdat ackrediteringsintyg om att organet för bedömning av överensstämmelse uppfyller kraven i batteriförordningen.

107 c §

Godkännande som anmält organ samt begränsning eller återkallelse av godkännande

Miljöministeriet godkänner och utser ett organ för bedömning av överensstämmelse till anmält organ, om organet uppfyller de krav som anges i artikel 25 i batteriförordningen och inga sådana invändningar som avses i artikel 29.5 i den förordningen har gjorts.

I beslutet om godkännande anges behörighetsområdet för det anmälda organet, fastställs arrangemangen för tillsynen över organet samt uppställs behövliga villkor för verksamheten. Beslutet kan meddelas för viss tid.

Bestämmelser om begränsning eller återkallelse av godkännanden finns i artikel 31 i batteriförordningen.

107 d §

Allmänna skyldigheter för ett anmält organ, dess dotterbolag och underleverantör

Ett anmält organ eller ett dotterbolag eller en underleverantör som organet använder ska vid utförandet av offentliga förvaltningsuppgifter enligt batteriförordningen iaktta förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet, språklagen, lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/209) och lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019). På personalen vid ett anmält organ eller ett dotterbolag eller en underleverantör som organet använder tillämpas dessutom bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när personalen sköter uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

107 e §

Sökande av ändring i ett anmält organs beslut

Omprövning får på det sätt som anges i förvaltningslagen begäras i fråga om beslut av ett sådant organ för bedömning av överensstämmelse som i enlighet med x § godkänts som anmält organ. Bestämmelser om sökande av ändring hos förvaltningsdomstol finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

122 §

Rätt att få uppgifter

Miljöministeriet har trots sekretessbestämmelserna rätt att för tillsynen få i artikel 35 i batteriförordningen avsedda nödvändiga uppgifter av ett sådant anmält organ för bedömning av överensstämmelse som omfattas av skyldigheterna i batteriförordningen.

Denna lag träder i kraft den 20 . _____

Helsingfors den xx xxxx 20xx

Statsminister

Petteri Orpo

Miljö- och klimatminister Kai Mykkänen

Lag

om ändring av avfallslagen

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till 2 § i avfallslagen (646/2011) ett nytt 5 mom., till 122 § ett nytt 5 mom. och till lagen ett nytt 11 a kap. som följer:

Gällande lydelse

2 §
Tillämpningsområde

Föreslagen lydelse

2 §
Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs dessutom om godkännande som och utseende till anmälda organ när det gäller sådana organ för bedömning av batteriers överensstämmelse som omfattas av tillämpningsområdet för Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1542 om batterier och förbrukade batterier, om ändring av direktiv 2008/98/EG och förordning (EU) 2019/1020 och om upphävande av direktiv 2006/66/EG, nedan batteriförordningen.

11 a kap.

Organ för bedömning av batteriers överensstämmelse

107 a §

Anmälande myndighet

Den i artikel 22 i batteriförordningen avsedda myndighet som svarar för att anmäla, godkänna och utse organ för bedömning av överensstämmelse är miljöministeriet. Miljöministeriet utövar tillsyn över de anmälda organ som den har godkänt.

107 b §

Ansökan om godkännande som anmält organ

Ett organ för bedömning av överensstämmelse som är etablerat i Finland ska ansöka om godkännande som anmält organ hos miljöministeriet. Bestämmelser om krav som gäller organ för bedömning av överensstämmelse finns i artikel 25 i batteriförordningen.

Till ansökan ska fogas uppgifter och intyg om att kraven på organet för bedömning av överensstämmelse har uppfyllts i fråga om de batterier för vilka organet anser sig vara kompetent. Till ansökan ska det dessutom fogas ett av ackrediteringstjänsten (FINAS) vid Säkerhets- och kemikalieverkets ackrediteringsenhet utfärdat ackrediteringsintyg om att organet för bedömning av överensstämmelse uppfyller kraven i batteriförordningen.

107 c §

Godkännande som anmält organ samt begränsning eller återkallelse av godkännande

Miljöministeriet godkänner och utser ett organ för bedömning av överensstämmelse till anmält organ, om organet uppfyller de krav som anges i artikel 25 i batteriförordningen och inga sådana invändningar som avses i artikel 29.5 i den förordningen har gjorts.

I beslutet om godkännande anges behörighetsområdet för det anmälda organet, fastställs arrangemangen för tillsynen över organet samt uppställs behövliga villkor för verksamheten. Beslutet kan meddelas för viss tid.

Bestämmelser om begränsning eller återkallelse av godkännanden finns i artikel 31 i batteriförordningen.

107 d §

Allmänna skyldigheter för ett anmält organ, dess dotterbolag och underleverantör

Ett anmält organ eller ett dotterbolag eller en underleverantör som organet använder ska vid utförandet av offentliga förvaltningsuppgifter enligt batteriförordningen iaktta förvaltningslagen, lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet, lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet, språklagen, lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/209) och lagen om tillhandahållande av digitala tjänster (306/2019). På personalen vid ett anmält organ eller ett dotterbolag eller en underleverantör som organet använder tillämpas dessutom bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar när personalen sköter uppgifter som avses i denna paragraf. Bestämmelser om skadeståndsansvar finns i skadeståndslagen.

107 e §

Sökande av ändring i ett anmält organs beslut

Omprövning får på det sätt som anges i förvaltningslagen begäras i fråga om beslut av ett sådant organ för bedömning av överensstämmelse som i enlighet med x § godkänts som anmält organ. Bestämmelser om sökande av ändring hos förvaltningsdomstol

finns i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019).

122 §
Rätt att få uppgifter

122 §
Rätt att få uppgifter

Miljöministeriet har trots sekretessbestämmelserna rätt att för tillsynen få i artikel 35 i batteriförordningen avsedda nödvändiga uppgifter av ett sådant anmält organ för bedömning av överensstämmelse som omfattas av skyldigheterna i batteriförordningen.

—

Denna lag träder i kraft den 20 .

..